

Likkutei Sichos

Volume 18 | Balak | Sicha 1 Source Sheet

.א

1. במדבר כ"ג

(זט) וַיִּקַּר ה' אֶל-בַּלְעָם וַיִּשֶׂם דָּבָר בְּפִיו וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל-בָּלַק וְכַהֵן תְּדַבֵּר: (זז) וַיָּבֹא אֵלָיו וְהִנּוּ נֹצֵב עַל-עֵלְתוֹ וְשָׂרֵי מוֹאָב אִתּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ בָּלַק מִה-דָּבָר ה': (יח) וַיֵּשֶׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר קוּם בָּלַק וְשִׁמְעֵה אֲזִינָה עִדֵי בְּנֵי צִפּוֹר: (יט) לֹא אִישׁ אֶל-יִכְזָב וּבְנֵי-אָדָם וַיִּתְנַחֵם הֵהוּא אָמַר וְלֹא יַעֲשֶׂה וְדָבָר וְלֹא יִקְיַמְנָה: (כ) הִנֵּה בָרַךְ לִקְחֹתִי וּבָרַךְ וְלֹא אֲשִׁיבָנָה: (כא) לֹא-הִבִּיט אֶנּוֹן בְּיַעֲקֹב וְלֹא-רָאָה עֲמַל בְּיִשְׂרָאֵל ה' אֶלְקֵינוּ עֲמָלוֹ וַיִּתְרוּעַת מִלְחָמָה: (כב) אֵל מוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם כְּתוֹעַפֶּת רָאִם לוֹ: (כג) כִּי לֹא-נָחַשׁ בְּיַעֲקֹב וְלֹא-קִסָּם בְּיִשְׂרָאֵל כְּעַת יֹאמֶר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מִה-פָּעַל אֵל: (כד) הֲנֶעַם כָּל־בִּיא יְקוּם וְכֹאֲרֵי יִתְנַשֵּׂא לֹא יִשְׁכַּב עַד-יֵאכַל טֹרְף וְדַם-חַלְלִים יִשְׁתֶּה: (כה) וַיֹּאמֶר בָּלַק אֶל-בַּלְעָם גַּם-קֶבֶב לֹא תִקְבְּנוּ גַם-בָּרַךְ לֹא תִבְרַכְנוּ: (כו) וַיַּעַן בַּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל-בָּלַק הֲלֹא דִבַּרְתִּי אֵלָיְךָ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר-יִדְבֹר ה' אִתּוֹ אֶעֱשֶׂה:

Bamidbar 23

16 Hashem chanced upon Balaam and placed something into his mouth. He said, "Return to Balak and so you shall speak." **17** When he came to him, he was standing next to his burnt offering, and the Moabite dignitaries were with him, and Balak said to him, "What did Hashem speak?" **18** He took up his parable and said, "Arise, Balak, and hear; listen closely to me, son of Zippor. **19** G-d is not a man that He should lie, nor is He a mortal that He should relent. Would He say and not do, speak and not fulfill? **20** I have received [an instruction] to bless, and He has blessed, and I cannot retract it. **21** He does not look at evil in Jacob, and has seen no perversity in Israel; Hashem, his G-d, is with him, and he has the King's friendship. **22** G-d has brought them out of Egypt with the strength of His loftiness. **23** For there is no divination in Jacob and no soothsaying in Israel. In time it will be said to Jacob and Israel, 'What has G-d wrought?' **24** Behold, a people that rises like a lioness and raises itself like a lion. It does not lie down until it eats its prey and drinks the blood of the slain." **25** Balak said to Balaam, "You shall neither curse them nor shall you bless them." **26** Balaam answered and said to Balak, "Have I not spoken to you, saying, 'Everything Hashem speaks that I shall do.'"

2. רש"י על במדבר כ"ג:כ"ג

כעת יאמר ליעקב וגו'. עוד עתיד להיות עת כעת הזאת אשר תגלה חבתן לעין פל, שהן יושבין לפניו ולמדים תורה מפיו ומחצתן לפניו ממלאכי השרת והם ישאלו להם מה פעל אל? וזהו שנאמר (ישעיהו ל') "והיו עיניך ראות את מורֵיך". ד"א — יאמר ליעקב

אינו לשון עתיד אלא לשון הוה, אינו צריכין למנחש וקוסם, כי בכל עת שצריה להאמר ליעקב ולישראל מה פעל הקב"ה ומה גזרותיו במרום, אינו מנחשים וקוסמים אלא נאמר להם על פי נביאיהם מה היא גזרת המקום, או אורים ותמים מגידים להם (תנחומא); ואנקלוס לא תרגם כן:

2. Rashi on Numbers 23:23

In time it will be said to Jacob and Israel: There will come another time like this, when the love [God has] for them will be revealed to all, for they will be seated before Him and learn Torah from His mouth. Their place will be further in [closer to the Divine Presence] than the ministering angels. They will ask them, "What has G-d wrought?" This is the meaning of what is stated, "your eyes shall behold your Teacher" (Isa. 30:20). Another interpretation: [The phrase] יאמר ליעקב is not in the future tense ["it shall be said to Jacob"] but in the present tense. [Thus, the meaning is:] They have no need for a diviner or sorcerer, for any time it is necessary to tell Jacob and Israel what G-d has wrought and what decrees He enacted on high, they do not need diviners or soothsayers, but the decrees of the Omnipresent are transmitted to them through their prophets, or the Urim and Tummim inform them [Mid. Tanchuma Balak 14, Num. Rabbah 20:20]. Onkelos, however, does not render [it in] this manner. [Onkelos renders: For the diviners do not wish that good should be bestowed upon Jacob, nor do soothsayers desire the greatness of Israel. At this time, it will be told to Jacob what G-d has wrought.]

.ג.

3. רש"י על במדבר כ"ג:כ"א

ותרועת מלך בו. לשון חבה ורעות, כמו (שמואל ב ט"ו) "רעה דוד" — אוהב דוד, (שופטים ט"ו) "ויתנה למרעהו", וכן תרגם אַנְקְלוֹס "ושכינת מלכהו בניהו":

Rashi on Numbers 23:21

and he has the King's friendship: ותרועת, an expression denoting love and friendship, as in, "the friend of David" (II Sam. 15:37), and in "and has given her to his companion (למרעהו)" (Jud. 15:6). Similarly, Onkelos renders, "the Presence of their King is among them." Since the Tamid is a public offering and the Pesach is a public offering, just as the public Tamid offering overrides Shabbos, so the public Pesach offering overrides Shabbos.

4. שמות ט"ז:א

אַז יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת לָהּ וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אֲשִׁירָהּ לָהּ כִּי-גָאָה גָאָה סוֹס וְרֹכְבוֹ רָמָה בָּיָם:
רש"י: אז ישיר משה. אז קשראה הנס עלה בלב שישיר שירה... זהו לישוב פשוטו. אבל מדרשו אמרו רבותינו ז"ל "מקאן רמז לתחית המתים מן התורה" ... ואין לומר ולישוב לשון הזה קשאר דברים הנכתבים בלשון עתיד והן מיד, כגון "ככה יעשה איוב" (איוב א'), "ע"פ ה' יחננו" (במדבר ט'), "ויש אשר יהיה העגן" (שם), לפי שהן דבר ההוה תמיד ונאפל בו בין לשון עתיד ובין לשון עבר, אבל זה שלא היה אלא לשעה, איני יכול לישוב בלשון הזה:

Shemos 15:1

Then Moshe and the children of Israel sang this song to Hashem, and they spoke, saying, I will sing to Hashem, for very exalted is He; a horse and its rider He cast into the sea. אז ישיר משה.

Rashi: THEN SANG MOSHE — with regard to the usage of the future ישיר, the meaning is: THEN — i. e. when he saw the miracle it entered his mind that HE WOULD SING a song... This explanation serves to settle the literal meaning of the text. But so far as its Midrashic explanation is concerned our Rabbis, of

blessed memory, said: from here (i. e. from the fact that the future tense is used) we may derive an intimation that the tenet of the Resurrection of the Dead is from the Torah (is alluded to, although only by inference, in the Torah)... One cannot say that this can be appropriately explained in the same way as one explains other passages which are written in the future tense, but which really refer to an immediate action (i. e. to a then present time); for example, (Job. 1:5) "Thus was Job doing (יעשה)"; (Numbers 9:18) "At the command of Hashem were they encamping (יחנו)"; (Numbers 9:20) "And there were occasions when the cloud was (יהיה) upon the tabernacle", *because these were each of them something that was continuously happening*, and there is proper to it either the future tense or the past tense (cf. Rashi on Genesis 29:3). But this (אז ישיר) and other passages quoted) which happened only at the particular moment mentioned (once and once only), one cannot fittingly explain in this sense (i. e. of continuous action).

.ג

5. נדרים ל"ב א'

תני אהבה בריה דרבי זירא כל אדם שאינו מנחש מכניסין אותו במחיצה שאפילו מלאכי השרת אין יכולין ליכנס בתוכה שפאמר כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל וגו'

Nedarim 32a

Ahava, son of Rabbi Zeira, teaches: Any person who does not divine his future is brought inside a partition close to G-d to a place that even the ministering angels cannot enter inside, as it is stated: "For there is no divination with Jacob, neither is there any enchantment with Israel, now it is said to Jacob and Israel what has G-d wrought" (Numbers 23:23). In other words, matters are revealed to Israel that even the angels do not know, since Israel is closer to G-d than the angels.

.ה

6. במדבר כ"ב:ה-ו'

וישלח מלאכים אל-בלעם בן-בער פתורה אשר על-הנהר ארץ בני-עמו לקרא-לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את-עין הארץ והוא ישב ממלי: ועתה לכה-נא ארה-לי את-העם הזה כיעצום הוא ממני אזלי אוכל נפה-בו ואגרשנו מן-הארץ כי ידעתי את אשר-תברך מברך ואשר תאר יואר:

Bamidbar 22:5-6

[Balak] sent messengers to Balaam son of Beor in Pethor, which is by the Euphrates, in the land of his kinsfolk, to invite him, saying, "There is a people that came out of Egypt; it hides the earth from view, and it is settled next to me. Come then, put a curse upon this people for me, since they are too numerous for me; perhaps I can thus defeat them and drive them out of the land. For I know that he whom you bless is blessed indeed, and he whom you curse is cursed."

7. במדבר כ"ג:ז-י'

וישא משלו ויאמר מן-ארם ינחני בלק מלך-מואב מהררי-קדם לכה ארה-לי יעקב ולכה זעמה ישראל: מה אקב לא קבה אל ומה אצלם לא זעם ה': כן-מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הן-עם לבדד ישלן ובגוים לא יתחשב: מי מנה עפר יעקב ומספר את-רבע ישראל תמת נפשי מות ישלים ותהי אחריתי כמהו:

Bamidbar 23:7-10

He took up his theme, and said: From Aram has Balak brought me, Moab's king from the hills of the East:

Come, curse me Jacob, Come, tell Israel's doom! How can I damn whom G-d has not damned, How doom when Hashem has not doomed? As I see them from the mountain tops, Gaze on them from the heights, There is a people that dwells apart, Not reckoned among the nations, Who can count the dust of Jacob, Number the dust-cloud of Israel? May I die the death of the upright, May my fate be like theirs!

8. רש"י על במדבר כ"ג:י"ט

לא איש וגו'. כָּבַר נִשְׁבַּע לָהֶם לְהַבְיֵאֵם וְלְהוֹרִישָׁם אֶרֶץ שִׁבְעָה אַמּוֹת וְאַתָּה סְבוּר לְהַמִּיתָם בְּמִדְבָּר?

Rashi on Numbers 23:19

וְעַתָּה אִם־שָׁמוּעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְשִׁמְרֶתֶם אֶת־בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מְכֻל־הָעַמִּים כִּי־לִי כָל־הָאָרֶץ: [GOD IS] NOT A MAN [THAT HE SHOULD LIE] — He has already sworn to them that He will bring them thither and give them as a possession the land of the seven peoples, and you think to slay them in the wilderness?!

.1

9. שמות י"ט:ה'

וְעַתָּה אִם־שָׁמוּעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְשִׁמְרֶתֶם אֶת־בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מְכֻל־הָעַמִּים כִּי־לִי כָל־הָאָרֶץ: **רש"י: סגלה** . אוֹצָר חֲבִיב, כְּמוֹ "וּסְגֻלַּת מְלָכִים" (קהלת ב') – כָּלִי יִקָּר וְאַבְנֵים טוֹבוֹת שֶׁהַמְּלָכִים גּוֹנְזִים אוֹתָם, כִּי אַתֶּם תִּהְיוּ לִי סִגְלָה מִשָּׂאֵר אַמּוֹת....

Exodus 19:5

Now then, if you will obey Me faithfully and keep My covenant, you shall be My treasured possession among all the peoples. Indeed, all the earth is Mine.

Rashi: **סגלה** means a cherished treasure, the same as (Ecclesiastes 2:8) "and treasures (וסגלות) of kings" — costly vessels and precious stones which kings store up. In the same manner shall ye be unto Me a cherished treasure more than other peoples....

.2

10. שמות כ"ט:ז"ז-י"ח

ד וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־אֵתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֵל־יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹקִים פֶּן־נָמוּת: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אֵל־תִּירְאוּ לִי לְבַעֲבוֹר נִסּוֹת אֲתֶלְכֶם בָּא הָאֱלֹקִים וּבַעֲבוֹר תִּהְיֶה יְרֵאתוֹ עַל־פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תִחַטְּאוּ: וַיַּעֲמֵד הָעָם מֵרָחֵק וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל־הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר־שָׁם הָאֱלֹקִים:

Exodus 20:16-18

"You speak to us," they said to Moshe, "and we will obey; but let not G-d speak to us, lest we die." Moshe answered the people, "Be not afraid; for G-d has come only in order to test you, and in order that the fear of Him may be ever with you, so that you do not go astray." So the people remained at a distance, while Moshe approached the thick cloud where G-d was.

11. ויקרא י"ב:ד'

וּשְׁלִשִׁים יוֹם וּשְׁלִשֵׁת יָמִים תִּשָּׁב בְּדַמֵּי טְהָרָה בְּכֹל־קֹדֶשׁ לֹא־תִגַּע וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־מְלֵאת יָמֵי טְהָרָה: **רש"י: תשב** . אֵין תִּשָּׁב אֶלָּא לְשׁוֹן עֵכָבָה, כְּמוֹ וּתִשָּׁבוּ בְּקֹדֶשׁ (דברים א'), וַיֵּשֶׁב בְּאַלְנֵי מִמְרָא (בראשית י"ג):

Vayikra 12:4

She shall remain in a state of blood purification for thirty-three days: she shall not touch any consecrated

thing, nor enter the sanctuary until her period of purification is completed.

Rashi: תשב — The word תשב signifies here “remaining”, just as in (Deuteronomy 1:46) “And ye stayed (ותשבו) at Kadesh”, and (Genesis 13:18) “and he stayed (וישב) in the Plain of Mamre”

י.ב.

12. ילקוט שמעוני על נ"ך תתל"ד

...אמרו כל תלמיד חכם שיושב בינו לבין עצמו וקורא ושונה כביכול הקב"ה יושב כנגדו וקורא ושונה עמו...

Yalkut Shimoni on Eicha - 10034

...every Torah scholar that sits and reads and repeats and learns Torah, Hashem sits opposite him and read and repeats with him....

13. ברכות כ"ב א'

דתנאי: "והודעתם לבניך ולבני בניך", וכתוב בתריה "יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב", מה להלן באימה וביראה וברתת ובזיע, אף כאן באימה וביראה וברתת ובזיע.

Berakhot 22a

As it was taught in a *baraita*: It is written: “**And you shall impart them to your children and your children’s children**” (Deuteronomy 4:9), **and it is written thereafter**: “**The day that you stood before Hashem your G-d at Horeb**” (Deuteronomy 4:10). **Just as below**, the Revelation at Sinai was **in reverence, fear, quaking, and trembling, so too here**, in every generation, Torah must be studied with a sense of **reverence, fear, quaking, and trembling**.

14. דברים י"ח:י"ג-י"ד

תמים תהיה עם ה' אלקיך: כי | הגונים האלה אשר אתה יורש אותם אל-מעננים ואל-קסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך ה' אלקיך: **רש"י: תמים תהיה עם ה' אלקיך**. התהלך עמו בתמימות, ותצפה לו, ולא תחקר אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו:

Deuteronomy 18:13-14

You must be wholehearted with Hashem your G-d. Those nations that you are about to dispossess do indeed resort to soothsayers and augurs; to you, however, Hashem your G-d has not assigned the like.

Rashi: You must be wholehearted with Hashem your G-d — walk before him whole-heartedly, put thy hope in Him and do not attempt to investigate the future, but whatever it may be that comes upon thee accept it whole-heartedly, and then thou shalt be with Him and become His portion.

15. תהלים ב' א'

למה רגשו גוים ולאמים יהגוריק:

Tehilim 2:1

Why do nations assemble, and peoples plot vain things.